

اظهار نظر کارشناسی درباره:
« طرح استفساریه بند (ز) تبصره (۱) قانون بودجه ۱۴۰۰ کل کشور »
(اعاده از شورای نگهبان (۱))

مخصوص صحن علنی

مشخصات طرح

دوره یازدهم - سال دوم

شماره ثبت:

۵۱۸

شماره چاپ:

—

تاریخ چاپ:

—

معاونت مطالعات

حقوقی

مشخصات گزارش

شماره مسلسل:

۲۴۰۱۷۷۵۷

تاریخ انتشار:

۱۴۰۰/۶/۲۲

مقدمه

طرح استفساریه بند «ز» تبصره «۱» قانون بودجه ۱۴۰۰ کل کشور در تاریخ ۱۴۰۰/۴/۹ به تصویب مجلس رسید و جهت طی مراحل قانونی به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان مصوبه مذکور را در نامه مورخ ۱۴۰۰/۵/۴ خود، واجد ابهام دانست و مواردی را نیز در قالب تذکر، بیان نمود. ایراد شورای نگهبان به کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات ارجاع شد که این کمیسیون جهت رفع ایراد مزبور، اصلاحاتی را در جلسه ۱۴۰۰/۵/۱۷ به تصویب رسانده است که در ادامه به بررسی آن می‌پردازیم.

نظر کارشناسی

شورای نگهبان در خصوص مصوبه مجلس در مورد طرح استفساریه بند «ز» تبصره «۱» قانون بودجه ۱۴۰۰ کل کشور، دو نکته (به ترتیب، در قالب یک ابهام و یک تذکر) را به شرح ذیل اعلام داشته است:
نکته نخست اینکه پاسخ استفساریه ابهام دارد؛ زیرا مشخص نیست که منظور از مفاد مصوبه، صرفاً تحویل ماده اولیه به پالایشگاه‌هاست یا اینکه منظور، تخصیص منابع در جهت موارد مصرف است؛ و در صورتی که منظور طرح استفساریه، تخصیص منابع در ۶ ماهه اول سال باشد، طرح مزبور، ماهیت تفسیری نداشته و با اصل هفتادوسوم قانون اساسی مغایرت خواهد داشت. توضیح اینکه براساس بند «ز»، اعتبار و محل تأمین ماده اولیه مزبور، مبلغ یکصد و پنجاه هزار میلیارد (۱۵۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰,۰۰۰) ریال از محل جزء «۲» بند «ب» تبصره «۱» است و محل جزء «۲»

۱. ب- ۲- در صورت افزایش عواید حاصل از جزء «۱» این بند نسبت به ردیف‌های مصوب فوق‌الذکر، بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران مکلف است منابع حاصله را به ردیف ۲۱۰۱۱۲ جدول شماره (۵) این قانون واریز نماید. دولت موظف است از ابتدای مهرماه سال ۱۴۰۰ منابع حاصله را در سقف اعتبارات بودجه عمومی صرف افزایش تخصیص برای تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این قانون به‌ویژه اصلاح نقاط حادثه‌خیز درون و برون‌شهری و احداث تقاطع‌های غیرهمسطح مورد نیاز در ورودی شهرها، طرح هادی و بهسازی روستایی، توسعه زیرساخت‌های آموزش، طرح‌های توسعه زیرساخت‌های آموزش الکترونیک مدارس، بهسازی و نوسازی مدارس تخریبی و دانشگاه‌ها و مدارس حوزه‌های علمیه برادران و خواهران و جامعه‌المصطفی، هسته‌ای، واحدهای دوم و سوم نیروگاه اتمی بوشهر، حمل و نقل عمومی، راه‌های روستایی، تولیدی، زیرساخت‌های شهرک‌ها و نواحی صنعتی، دولت الکترونیک، آموزش، آموزش‌های مهارتی و مهارت‌پروری و مهارت‌آموزی سربازان وظیفه، سلامت با اولویت حمایت از بیماران دارای بیماری‌های خاص و بیماری سالک، جمعیت، محیط زیست و مهار (کنترل) آب و سیلاب، آب و فاضلاب با اولویت مناطق روستایی و عشایری، تأمین آب شرب شهرها و روستاها، توسعه و بازتوانی نیروگاه‌های برق، بافت فرسوده، بازآفرینی شهری و تحقیقات کاربردی بخش کشاورزی با اولویت حوزه دانش بنیان، تحقیقات کاربردی به‌ویژه دفاعی و هزینه‌های معیشت و سلامت و کاهش آثار منفی کرونا نماید.
این‌نامه اجرایی این بند به پیشنهاد مشترک سازمان برنامه و بودجه کشور و وزارتخانه‌های نفت و امور اقتصادی و دارایی تهیه می‌شود و به تصویب هیئت وزیران می‌رسد.

بند «ب» تبصره «۱»،^۱ همان «افزایش عواید حاصل از جزء «۱» این بند نسبت به ردیف‌های مصوب فوق‌الذکر» است که دولت موظف است از ابتدای مهرماه سال ۱۴۰۰ منابع حاصله را در سقف اعتبارات بودجه عمومی، صرف افزایش تخصیص برای تکمیل طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای این قانون از جمله حکم بند «ز» بکند. به نظر می‌رسد که بر همین اساس، شورای نگهبان در نکته دوم خود، تذکراً اعلام داشته است که باید در پاسخ استفساریه تصریح شود که اجرای طرح حاضر منوط به تحقق منابع مذکور در جزء «۲» بند «ب» تبصره «۱» است. به نظر می‌رسد کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس جهت رفع این ابهام، عبارت «برای انجام تکالیف قانونی مندرج در بند «ز» تبصره مذکور» را قبل از فعل «اقدام نماید» در انتهای پاسخ استفساریه اضافه کرده است. نظر به اینکه در بند «ز» تبصره «۱» قانون بودجه ۱۴۰۰ کل کشور،^۲ بر تحویل «ماده اولیه قیر وی. بی (وکیوم باتوم) و نفت خام» تصریح شده است و بر منوط بودن اجرای طرح حاضر به تحقق منابع مذکور در جزء «۲» بند «ب» تبصره «۱» تصریح نشده است، چه بسا بتوان گفت که اشکال شورای نگهبان رفع نشده است.

نتیجه‌گیری

با توجه به مفاد نامه شورای نگهبان (ابهام و تذکر)، به نظر می‌رسد که مصوبه کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات مجلس، برای رفع اشکال آن شورا کافی نیست. در جهت رفع اشکال شورای نگهبان، پیشنهاد می‌شود با رعایت قانون آیین‌نامه داخلی مجلس، عبارت «اجرای طرح حاضر منوط به تحقق منابع مذکور در جزء «۲» بند «ب» تبصره «۱» است.» به انتهای مفاد پاسخ استفساریه اضافه شود.

---

۱. ب- ۱- سقف منابع حاصل از ارزش صادرات نفت مندرج در ردیف ۲۱۰۱۰۱، میعانات گازی و خالص صادرات گاز مندرج در ردیف ۲۱۰۱۰۲ و منابع مربوط به سه درصد (۳٪) مندرج در ردیف ۲۱۰۱۰۹ جدول شماره (۵) این قانون معادل یک میلیون و نهصدونودودو هزار و هفتصدویست میلیارد (۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۷۳۰/۹۹۲/۱) ریال تعیین می‌شود. صادرات فرآورده‌های نفتی مشمول این حکم نمی‌باشد.

دستگاه‌های اجرایی ملی مجاز به استفاده هزینه‌ای از منابع سه درصد (۳٪) مناطق نفت‌خیز، گازخیز و توسعه نیافته نمی‌باشند.
۲. «ز- در سال ۱۴۰۰ وزارت نفت مکلف است مبلغ یکصدوپنجاه هزار میلیارد (۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰/۱۵۰) ریال از محل جزء «۲» بند «ب» این تبصره مواد اولیه قیر وی. بی (وکیوم باتوم) و نفت خام را به صورت ماهانه در اختیار پالایشگاه‌ها و پتروشیمی‌ها قرار داده و در حساب‌های فی‌مابین خود و خزانه‌داری کل کشور به شرح ذیل تسویه نماید: ...»

شماره ماده	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون
پاسخ استفساریه		✓	

شماره ماده	مصوبه کمیسیون برای رفع ایرادات شورای نگهبان	موافق	مخالف	ارجاع به کمیسیون	اظهار نظر کارشناسی	متن اصلاحی
پاسخ استفساریه	عبارت «برای انجام تکالیف قانونی مندرج در بند «ز» تبصره مذکور» قبل از فعل «اقدام نماید» در انتهای پاسخ استفساریه اضافه شده است.		✓		نظر به اینکه در بند «ز» تبصره «۱» قانون بودجه ۱۴۰۰ کل کشور، بر تحویل «ماده اولیه قیر وی. بی (وکیوم باتوم) و نفت خام» تصریح شده است و بر منوط بودن اجرای طرح حاضر به تحقق منابع مذکور در جزء «۲» بند «ب» تبصره «۱» تصریحی نشده است، چه بسا بتوان گفت که اشکال شورای نگهبان رفع نشده است.	با رعایت قانون آیین نامه داخلی مجلس، عبارت «اجرای طرح حاضر منوط به تحقق منابع مذکور در جزء «۲» بند «ب» تبصره «۱» است.» به انتهای مفاد پاسخ استفساریه اضافه شود.